

مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران

دسته‌بندی مجموعه اقدامات بازطراحی خیابان‌های شهری در تجارب بین‌المللی

خیابانهای شهری، به عنوان عنصری که بیشترین سهم از فضاهای عمومی شهر را به خود اختصاص می‌دهند، از اهمیت زیادی برخوردار هستند. از زمان پیدایش آنها، خیابانها مرکز حیات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی شهرها بوده‌اند. با این حال، این نقش خیابانها در دهه‌های اخیر کمرنگ شده و این فضاها به کریدورهایی برای عبور اتومبیل شخصی تبدیل شده‌اند. در نتیجه، مسائلی مانند افزایش نرخ تصادفات، کاهش ایمنی عابر پیاده، از بین رفتن فضاهای جمعی و کاهش حضور عابران پیاده در خیابانهای شهری به وجود آمده‌اند. خیابانهای شهر تهران نیز از این قاعده مستثنی نبوده و با مسائل ذکر شده روبرو هستند. در سالهای اخیر، بسیاری از کشورهای جهان به منظور بازگرداندن نقش اجتماعی خیابانها، به رویکردهای نوینی، از جمله «شهرسازی تاکتیکی» و «خیابان کامل» روی آورده و خیابانهای موجود را بازطراحی کرده‌اند. این تجارب که در کشورهای مختلف اروپایی، آمریکایی، آسیایی و استرالیایی وجود دارند، اثرات مثبت فراوانی به همراه داشته و محبوبیت زیادی یافته‌اند. نکته کلیدی در تمام این تجربیات، استفاده از اقداماتی سریع، زودبازده، کم هزینه و انعطاف پذیر است؛ بدین معنا که با صرف هزینه و زمان اندک، اثرات مثبت فراوانی به وجود خواهد آمد. با توجه به تجربه موفق سایر کشورها و اثرات مثبت فراوان بازطراحی خیابانهای شهری، این پژوهش به دنبال بررسی تجارب جهانی و دسته‌بندی اقدامات بازطراحی است، تا از این طریق جعبه ابزاری از اقدامات مناسب به دست آمده و در بازطراحی خیابانهای شهر تهران، مورد استفاده کارشناسان طراحی و برنامه ریزی شهری قرار گیرد. در این پژوهش، تجارب بازطراحی شهرهای مختلف جهان با شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متنوع بررسی شده و شناسنامه هر تجربه ارائه شده است. با توجه به زمینه متفاوت شهرهای جهان با شهر تهران، سعی شده تا از طریق مصاحبه با متخصصان و کارشناسان حوزه‌های مرتبط و بررسی شرایط خیابانهای شهر تهران، اقدامات بازطراحی خیابانهای شهری بومی سازی شده و با توجه به شرایط شهر تهران ارائه شوند. در این پژوهش، اقدامات مناسب برای بازطراحی انواع خیابانهای شهری (محلی، جمع و پخش کننده و شریانی) ارائه و اولویت بندی شده و می‌تواند به عنوان راهنما و جعبه ابزاری از انواع اقدامات قابل استفاده در بازطراحی خیابانهای شهر تهران مورد استفاده قرار گیرد.